

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2007. évi október hó 12. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az emberölés büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Somogy Megyei Bíróság B.624/2006/31. számú ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztés tartamába beszámítja az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést, az élet elleni bűncselekmény tekintetében büntethetőséget kizáró ok - jogos védelem - megállapítása, következésképpen felmentés végett, másodsorban pedig enyhébb büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazása érdekében.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség az átiratában, illetve a fellebbezési tárgyaláson jelen lévő képviselője útján az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot - a Be.348.§ (1) bekezdése alapján - az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - a Be.351.§ (2) bekezdés a) pontjában, illetve a b) pont II. fordulatában írt okokból - megalapozatlannak találta: az a sértett előéletére vonatkozó részében nincs

felderítve, míg más tekintetben, különösen a II. pontban megfogalmazott eseményeket érintően hiányos. Ezért a másodfokú bíróság - a Be.353.§ (1) bekezdése keretében - bizonyítást rendelt el és beszerezte a sértett erkölcsi bizonyítványát.

A felvett bizonyítás, valamint az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés b) pontjára - a másodfokú bíróság a tényállást az alábbiakkal egészítette ki, illetve helyesbítette:

- Mellőzte a másodfokú bíróság a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó - az ítélet 2. oldal utolsó bekezdésének utolsó két mondatában, illetve a 3. oldal 1., 2. és 3. bekezdéseiben megfogalmazott - részeket, helyükbe a következő megállapítások kerültek:

A vádlott 1988. és 1990. között - testi épség, köznyugalom és vagyon elleni, valamint közlekedési bűncselekmények miatt - 5 alkalommal volt büntetve. Ezt követően:

- 1./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1990. évi május hó 3. napján jogerőre emelkedett B.362/1989/5. számú ítéletével hivatalos személy elleni erőszak büntette, könnyű testi sértés vétsége és lopás vétsége miatt - mint visszaesőt - 8 hó börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- 2./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1990. évi október hó 4. napján jogerőre emelkedett B.131/1990/6. számú ítéletével súlyos testi sértés büntette, garázdaság vétsége és könnyű testi sértés vétsége miatt 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- 3./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1991. évi január hó 31. napján jogerőre emelkedett B.137/1990/26. számú ítéletével 2 rb. rablás büntette és súlyos testi sértés büntette miatt - mint különös visszaesőt - 3 év 6 hó börtönre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A fenti 1., 2. és 3. sorszámú, valamint a Kaposvári Városi Bíróság 6.B.385/1988/5. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés-büntetéseket a Nagyatádi Városi Bíróság az 1991. évi május hó 16. napján jogerőre emelkedett B.170/1990/6. számú határozatával *összbüntetésbe* foglalta és annak tartamát 5 év 2 hó börtönben állapította meg.

- 4./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1995. évi február hó 9. napján jogerőre emelkedett 5.B.114/1994/14. számú ítéletével rongálás vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 5 hó börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte

A fenti 4. sorszámú és a Nagyatádi Városi Bíróság B.170/1990/6. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés-büntetéseket a Nagyatádi Városi

Bíróság az 1995. évi április hó 10. napján jogerőre emelkedett 5.B.54/1995/1. számú határozatával *összbüntetésbe* foglalta és annak tartamát 5 év 5 hó 15 nap fegyházban állapította meg.

5./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1996. évi július hó 9. napján jogerőre emelkedett 5.B.237/1995/55. számú ítéletével 7 rb. lopás büntette miatt - mint többszörös visszaesőt - 2 év 6 hó fegyházra és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A fenti 5. sorszámú és a Nagyatádi Városi Bíróság B.54/1995/1. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés-büntetéseket a Nagyatádi Városi Bíróság az 1996. évi október hó 15. napján jogerőre emelkedett 5.B.267/1996/1. számú határozatával *összbüntetésbe* foglalta és annak tartamát 7 év 8 hó fegyházban állapította meg.

6./ A Nagyatádi Városi Bíróság az 1996. évi december hó 10. napján jogerőre emelkedett 5.B.330/1995/34. számú ítéletével lopás büntette és lopás vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 6 hó börtönre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A fenti 6. sorszámú és a Nagyatádi Városi Bíróság B.267/1996/1. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés-büntetéseket a Nagyatádi Városi Bíróság az 1997. évi február hó 7. napján jogerőre emelkedett 5.B.463/1996/1. számú határozatával *összbüntetésbe* foglalta és annak tartamát 7 év 10 hó fegyházban állapította meg.

7./ A Nagyatádi Városi Bíróság a 2001. évi szeptember hó 7. napján jogerőre emelkedett 11.B.141/2001/3. számú ítéletével csempészet vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 90.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

8./ A Dombóvári Városi Bíróság a 2001. évi szeptember hó 26. napján jogerőre emelkedett B.249/2000. számú ítéletével 3 rb. lopás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 1 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

9./ A Nagyatádi Városi Bíróság a 2003. évi május hó 20. napján jogerőre emelkedett 11.B.227/2001/26. számú ítéletével súlyos testi sértés büntette és csalás vétsége miatt 1 év 4 hó börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

10./ A Kaposvári Városi Bíróság a 2004. évi szeptember hó 7. napján jogerőre emelkedett 7.Fk.832/2003/62. számú ítéletével lopás büntette és garázdaság vétsége miatt - mint többszörös visszaesőt - 2 év 2 hó fegyházra és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A fenti 9. és 10. sorszámú ítéletekkel kiszabott szabadságvesztés-büntetések a Kaposvári Városi Bíróság a 2004. évi október hó 27. napján jogerőre emelkedett 10.Bk.240/2004/1. számú határozatával *összbüntetésbe* foglalta és annak tartamát 2 év 10 hó fegyházban állapította meg. E büntetéséből a vádlott - feltételes szabadság kedvezményével - a 2004. évi november hó 28. napján szabadult, büntetését a 2005. évi június hó 21. napjával kell kitöltöttnek tekinteni. A feltételes szabadság tartama 2005. november 27-én járt le (*nyomozati iratok II/123-130. oldal*).

- A Nagyatádi Városi Bíróság 11.B.227/2001/26. számú ítéletében rögzített tényállás rövid lényege szerint a vádlott - M. község italtoltjában - azért bántalmazta a sértettet, mert másoktól azt hallotta, hogy a testvérével kevéssel korábban összeakaszkodott. Ezért őt közepes erővel arcon ütötte, majd nagy erővel kilökte a helyiségből. A sértett ekkor orrának vérzéssel, valamint jobb térdkalácsának töréssel járó sérüléseit szenvedte el (*nyomozati iratok 202-203. oldal*).
- A Kaposvári Városi Bíróság 7.Fk.832/2003/62. számú ítéletében rögzített tényállás szerint a vádlott - a 2002. évi november hó 28. napján - a L. település, L. utca ... szám alatti ház előtt szóváltásba keveredett a sértettel, őt közepes erővel tarkón ütötte. Ezt követően pedig - az eseményekbe közbeavatkozni igyekvő - H. V.-t vette üldözőbe, oly módon, hogy a kezében egy *pillangókést* tartott (*nyomozati iratok 184. oldal*).
- sértett is több alkalommal volt büntetve: 1996. és 1998. között - többek között halált okozó testi sértés büntette, zsarolás büntette, csoportosan elkövetett garázdaság büntette és személyi szabadság megsértésének büntette miatt - egy alkalommal próbára bocsátották, míg további négy esetben szabadságvesztés-büntetésre ítélték (*A sértett 9. sorszám alatti erkölcsi bizonyítványa*).
- Az ítélet 3. oldalának 6. bekezdés 9. sorában a vádlott neve helyesen: a vádlott neve.
- A n-i Lidl Áruház bejárati ajtajához a vádlott 15 óra 12 perckor érkezett meg. Itt hozzávetőlegesen egy percet várakozott a bevásárlókocsival közlekedő élettársára, akit - kevéssel később - a sértett és az 1. számú tanú is követett.

A forgóajtón előbb a vádlott élettársa lépett be, ő azonnal a vásárlótér felé indult. Ezzel szemben a vádlott, továbbá a sértett és az 1. számú tanú még közel egy percet a bejárati ajtó közelében várakozott, egymással beszélgettek.

Az áruház belső része felé először - 15 óra 14 perckor - a sértett és az 1.számú tanú indult meg, a vádlott tőlük egy lépés távolságra lemaradt.

A húskészítményeket árusító pult előtt a vádlott, valamint a sértett és az 1.számú tanú 15 óra 15 perckor jelent meg. Egészen 15 óra 18 percig beszélgettek egymással, oly módon, hogy a vádlott bal kezével egy pillanatra megfogta a vele szemben álló sértett jobb karját.

A sértett és az 1. számú tanú 15 óra 19 perckor hagyta el az áruházat, míg a vádlott onnan öt perccel később lépett ki (*nyomozati iratok 193-194. oldal*).

- Mellőzte a másodfokú bíróság - a tényállás II. pontjára vonatkozóan - a határozat 4. oldalának 4. és 5., valamint az 5. oldalának 1. bekezdését. Helyükbe a következő megállapítások kerültek:

sértett L. településre érve személygépkocsijával a Sz. utcába hajtott és annak jobb oldalán, az élettársa hozzátartozóinak tulajdonát képező számú ház előtt állt meg.

A Sz. utca keleti irányból zárt zsákutca. Északi részét - egyesével sorszámozott - családi házak övezik, míg azokkal szemben, a földút túlsó oldalán sűrű aljnövényzettel benőtt, ingoványos erdő terül el.

A sértettet követve a vádlott is a Sz. utcába kanyarodott - noha neki ez nem esett útba és a zsákutcán sem lehetett keresztül hajtani -, majd a sértett autója mögött, attól mintegy 3-5 méter távolságra állt meg.

Személygépkocsijából elsőként a vádlott szállt ki és az Opel Astrához futott, melynek nyitott ajtajában találkozott szembe az autóból éppen kiszálló sértettel. A vádlott a jobb kezében tartott, a feje fölé emelt pillangókéssel - melynek hegye a kisujjánál hagyta el a tenyerét - azonnal a sértettnek támadt.

sértettnek ekkor még sikerült elhárítania a vádlott támadását és az utca nyitott, nyugati vége felé hátrált. E helycserét követően eltávolodtak az Opel Astrától, majd elhaladtak az Alfa Romeo mellett is. Ezt kihasználva a 2. számú tanú kiszállt az Opel Astra hátsó ajtaján és a Sz. utca számú házba menekült segítséget kérni.

A vádlott és a sértett között ezalatt folyamatosan zajló dulakodás minden részlete nem volt feltárható. Az azonban bizonyos, hogy az Alfa Romeótól - az utca nyugati vége felé - mintegy 26 métert távolodtak el, amikor a sértett a mindvégig nála lévő riasztópisztolyból az első lövést leadta, majd további, mintegy 17 méter hátrálás után újra lőtt.

Ezt követően - a fentebb említett irányba - még hozzávetőleg 40 métert tettek meg. Itt érte a sértett bal mellkasát, szemben álló testhelyzetből egy - helyesen - legalább közepes erejű (*nyomozati iratok 149. oldal*), hátulról előre, jobbról balra, fentről lefelé irányuló határozott szúrás. E sérülés

elszenvedése után a sértett legfeljebb néhány lépést tett meg, majd összeesett és meghalt.

A sértettet - közelebbről meg nem határozható időpontban és módon - egy kis erejű szúrás is érte.

- Az első, az Opel Astra személygépkocsiból az 1.számú tanú által - a sértett kapcsolási számú telefonjáról - indított hívás ideje helyesen 15 óra 42 perc 33 másodperc. Ezt követően 15 óra 45 perckor az 1. számú tanú már a L. település, Sz. utcából, aszámú mobiltelefonjáról kért segítséget a rendőrségtől. Néhány perccel később - pontosan meg nem határozható időpontban és telefonszámról - a 2.számú tanú is felhívta ai Rendőrkapitányság ügyeletét (*nyomozati iratok 226-229. oldal*).
- Az 1. számú tanú a fenti számú telefonjáról 15 óra 50 perckor, míg a 3. számú tanú 15 óra 52 perckor értesítette a mentőket (*nyomozati iratok 249. és 251. oldal*).
- Miután a sértett összeesett, az 1. számú tanú az Opel Astra típusú személygépkocsival rendőri segítségért indult. A helyszínre történő visszaérkezésekor e gépjárművel már nem az eredeti helyen, hanem attól jelentősen távolabb parkolt le (*1.számú tanú vallomása - nyomozati iratok 21. oldal*).
- A vádlott által használt pillangókés - két oldalról - 180 fokban kihajtható. Markolata 12,5 centiméter, míg pengéje 10,5 centiméter hosszúságú: igen hegyes, egyik oldala végig élesre köszörült. A pengelap 14-17 mm szélességű (*orvosszakértői vélemény - nyomozati iratok 148. oldal*).
- A 9 mm-es gáz- és riasztópisztolyból kiáramló gáz könnyű, illetve súlyos sérülés, maradandó fogyatékoság okozására, extrém esetben emberi élet kioltására alkalmas. Közel 0,5-1 méter távolságból, személyre irányított lövés esetén nem kell feltétlenül sérülés keletkezésével számolni (*nyomozati iratok 109-111. oldal*).
- A vádlott testmagassága 172 centiméter; a sértett mindössze 3 centiméterrel volt magasabb nála (*23. számú tárgyalási jegyzőkönyv 34. oldal és nyomozati iratok 129. oldal*).

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően, némileg szűk körben folytatta le: az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez

nélkülözhetetlen adatokat azonban feltárta. Határozatának a Be.258.§ (3) bekezdés b) és c) pontjai szerinti részében ugyanakkor rendkívül felületesen rögzítette a felderített tényeket és adós maradt a bizonyítékok minden részletre kiterjedő értékelésével; mégis anélkül, hogy e mulasztások lehetetlenné tették volna az ügy érdemi felülbírálatát. A helyes és hiánytalan tényállás ugyanis az elsőfokú bíróság által valósnak elfogadott bizonyítékok alapvetően egyező adatai folytán - nagy számú kiegészítéssel és helyesbítéssel - aggálytalanul megállapítható volt (BH 2006/239. számú eseti döntés I. pontja).

A vallomások rendkívül terjedelmes - mintegy öt oldalon keresztül részletezett - pertörténeti jellegű ismertetése helyett a személyi és tárgyi bizonyítékok tér- és időbeli összefüggéseit kellett volna nagyobb körültekintéssel elemezni. Annak egyidejű rögzítésével, hogy ez előbbiek közül több - az ügyben szereplők egymáshoz fűződő ismeretségére és érdekeltségére visszavezethetően - ellentmondásos volt, míg mások - mivel kizárólag a vizsgált eseménysor utolsó mozzanatára, a sértett halála utáni történésekre vonatkoztak - kisebb jelentőséggel bírtak.

E körben nem lehetett figyelmen kívül hagyni a tanúk befolyásolására utaló adatokat, ahogyan azt sem, hogy a helyszínen eldobott kés lefoglalására csak néhány nappal később kerülhetett sor, miután azt a nyomozó hatóság a L. település, L. utca szám alatti családi ház udvarán - papírzacskóba rejtve - megtalálta. Hasonló - a valós tények elhallgatására, vagy hamis színben való feltüntetésére irányuló - törekvés jellemezte a vádlottat is: előzetes fogvatartása alatt ugyanis leveleket próbált meg kijuttatni a büntetés-végrehajtási intézetből, nyilvánvalóan azzal a céllal, hogy más személyeket meghatározott tartalmú nyilatkozattételre bírjon rá.

Ezzel szemben számos tárgyi bizonyíték állt rendelkezésre, köztük olyanok, amelyek az egyes előadások hitelességének a vizsgálatakor jól hasznosítható, gyakran természettudományos megalapozottságú támpontot nyújtottak. A n.-i bevásárlóközpontban lezajlott előzményeket, a vádlott és a sértett első alkalommal történő találkozását az áruház biztonsági kamerái rögzítették. Egyidejűleg különböző helyekről, oly módon, hogy a szóban forgó felvételek az említett személyek mozgásának, az üzlethelyiségben tanúsított magatartásának a nyomon követését végig lehetővé tették. Ezen túlmenően ismertté vált több - az ügy szempontjából lényeges - telefonbeszélgetés ideje és tartalma; mindazon bejelentéseké, amelyeket a rendőrséghez és a mentőszolgálathoz intéztek. Az igazságügyi orvos- és fegyverszakértő szakmai megállapításainak tényszerű összefoglalása mellett pedig rendkívül alapos, minden részletre kiterjedő jegyzőkönyv készült az elkövetés helyszínén foganatosított szemléről; arról a bizonyítási cselekményről, amelynek során a sértett riasztópisztolyából származó töltényhüvelyeket is felkutatták.

Ez utóbbi bizonyítékok az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak, s különösen a büntetőjogi felelősség körében képviselt álláspontjának a helyességét mindenben alátámasztották.

A n.-i Lidl Áruházban a 2006. évi augusztus hó 13. napján tizenhat ipari kamera működött, köztük - ideértve a 3., 9., 10., 13. és 16. sorszámúakat - öt olyan, amely a vádlott és a sértett által az üzlethelyiségben együtt eltöltött, közel hét percnyi időtartam eseményeit szinte maradéktalanul filmre vette. Mindenekelőtt azt, hogy a sértett és az 1. számú tanú az épületből vásárlás nélkül távozott; azt megelőzően még kosarat sem vettek magukhoz. Egyetlen képkocka sem utalt ugyanakkor arra, hogy az áruház - némileg váratlannak tűnő - elhagyását a vádlott agresszivitása, jogtalan eltulajdonítást célzó élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetőzése váltotta volna ki. Éppen ellenkezőleg; a szóban forgó esemény helye és ideje miatt - az 1. számú tanú tanúvallomásában említett - erőszakos vagyon elleni bűncselekmény elkövetése rendkívül kockázatosnak és életszerűtlennek mutatkozott.

A filmfelvételekből azonban megállapítható, hogy a bevásárlóközpont területén a vádlott és a sértett egymással többször is beszélgetésbe bocsátkozott: először a forgóajtónál, majd kevéssel később a húskészítményeket árusító pult előtt. Ez utóbbi párbeszéd viszonylag hosszú ideig, hozzávetőlegesen három percig tartott és nem volt mentes a figyelmeztető jellegű mozdulatoktól sem: egy alkalommal a vádlott bal kezével megfogta a sértett jobb felkarját.

E beszélgetés tartalmát - az abban résztvevők ellentétes nyilatkozatai folytán - leginkább az eseményekbe később bekapcsolódó 4. számú tanú előadása alapján lehetett feltárni. A vádlott és a sértett ugyanis még a gépkocsijukból történő kiszállás után, a I.-i Sz. utcában is - jól hallhatóan - egy tisztességtelen, becsületsértő ajánlat miatt vitatkozott, így közelebbről azon, hogy a sértett a vádlott élettársát az élelmiszerboltban prostituálnak vélte.

Mindezekre tekintettel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor e körben - a Be.4.§ (2) bekezdésében írt rendelkezést messzemenően szem előtt tartva - a vádlott védekezését fogadta el; arra az álláspontra helyezkedve, hogy az áruházi események közvetlen szereplői közül az 1. számú tanú elbeszélése - a vizsgált események tekintetében - hiteltelen.

Ezt követően egybehangzó bizonyítékok utaltak arra, hogy a sértett - a közeli számonkérés lehetősége végett - tartózkodási helyére, a L., Sz. utca szám alatti házhoz hajtott, ahol magához vette a Reck Miami 92F típusú riasztópisztolyát. Már azután, hogy a parkolóban tartózkodó 5. számú tanú közreműködésével üzenetet küldött a vádlottnak, akit visszatérésükig várakozásra szólított fel.

Ekkor azonban a kihívást a vádlott még nem fogadta el, és gépkocsijával - három utas társaságában - a számú főúton hazafelé indult.

A közlekedési bűncselekmény nyomozása szinte teljes egészében elmaradt, annak felderítése a legszükségesebb tények vizsgálatára szorítkozott.

Ismertté vált azonban a két személyautó egymáshoz viszonyított helyzete, haladási iránya és sebessége, valamint az a körülmény, hogy e gépjárművek - a vádlott veszélyeztetési szándékára visszavezethetően - ütköztek.

A helyszíni szemle során az Alfa Romeo személygépkocsi első rendszámabláján, az „F” betű vízszintes szárainál friss benyomódást találtak, olyan sérülést, amelyet az optikai és mérőeszközök segítségével elvégzett nyomszakértői vizsgálat az Opel Astra vonóhorgával történő egyszeri érintkezéssel hozott összefüggésbe. Azzal a keletkezési mechanizmussal tehát, amelyről az érintett személyek is beszámoltak: az ütközés tényét ugyanis egyikük sem tagadta, legfeljebb annak okát kívánták más-más megvilágításba helyezni.

Ellentmondástól mentesen került sor a haladási sebesség meghatározására, annak becslésére, hogy az egymást követő járművek a lakott területen kívül megengedettnél jóval gyorsabban, megközelítőleg 120-130 km/h tempóval közlekedtek. Abban a pillanatban is, amikor a fentebb vázolt ütközés bekövetkezett.

Döntő jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy mindezt az Alfa Romeoban helyet foglaló 5.számú tanú is a vádlott indulatosságával magyarázta. Az 1. számú és a 2. számú tanúkkal való szembesítések során ugyanis - a korábbi vallomásaival szemben - azt hangsúlyozta, hogy jól érzékelhetően a vádlott veszélyeztette a közlekedésben résztvevőket, amikor némileg felgyorsított és nekiment az előtte haladónak. Olyan erővel, hogy ez az Opel Astra utasait félelemmel töltötte el és a rendőrkapitányság ügyeletének a felhívása mellett döntöttek.

Nyilvánvaló az is, hogy más esetben 1. számú tanúék nem fordulnak a rendőrséghez: a sértett szándékos szabályszegése, indokolatlan fékezése a telefonos bejelentés tényével és tartalmával semmiképp sem lett volna összeegyeztethető.

Az elsőfokú bíróság ténymegállapítása tehát e vonatkozásban is helytálló, azt mindössze az utóbb említett cselekmény időpontja tekintetében kellett pontosítani: a központi ügyelet tárcsázására helyesen 15 óra 42 perc 33 másodperckor került sor.

A L., Sz. utcában lezajlott események feltárása döntően a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv, az igazságügyi orvos- és fegyverszakértői vélemények, valamint a 2. számú tanú vallomásának együttes értékelése, egybevetése folytán vált lehetővé.

A vádlotti védekezés rövid lényege szerint a sértett - miután kiszállt a személyautóból - azonnal támadt: még az egymás szomszédságában álló gépjárművek közvetlen közelében, két sikertelen próbálkozást követően lövéseket adott le, mindannyiszor úgy, hogy a pisztolyát előzőleg célzásra emelte. A szúrás is

ekkor érte őt el, *alulról felfelé* irányuló mozdulattal; éppen annak érdekében, hogy - a sértett kezének felcsapása folytán - a lövések célt tévesszenek.

Mindezt több körülmény cáfolta.

Előjáróban hangsúlyozni szükséges, hogy a vádlott - a korábbi elhatározásával szemben - a számú főúton történő haladásakor már nyilvánvalóan elfogadta a sértett kihívását és az áruházban törtétek miatt indulatos lett, s maga is elégtételt kívánt venni. Gépkocsijával ezért hajtott az előtte haladó Opel Astrának, illetve ezzel magyarázható, hogy végül - a sértettet követve - egy zsákutcába kanyarodott; olyan helyre, amely egyáltalán nem esett az útjába.

A két autó egymástól mintegy 3-5 méter távolságra állt meg. Ugyanakkor a sértett halála azoktól jóval messzebb következett be, ahogyan az is bizonyos, hogy a riasztópisztoly eredményes használatára csak később került sor, miután az egymással szemben álló felek a gépjárműveiktől már lényegesen eltávolodtak. Az elsőként kilőtt - a helyszíni szemle jegyzőkönyvében 4. sorszámmal jelölt - töltényhüvelyt ugyanis az Alfa Romeo típusú személygépkocsitól 26 méterre, míg a következőt, a 3. sorszámmal jelöltet, ettől a helytől 17 méterre találták meg.

A sértett holtteste - ez utóbbi ponttól számítva - további 40 méter távolságban feküdt, az utca nyugati, nyitott végében. Közel ahhoz a helyhez, ahol a baloldali IV. bordát félig átmetsző és a szív bal kamrájába behatoló szúrást elszenvedte, hiszen az néhány másodpercen belül - az orvosszakértői véleményből is megállapíthatóan - a cselekvőképességének az elvesztéséhez vezetett.

Dulakodás közben tehát a vádlott és a sértett hozzávetőlegesen 83 métert tett meg, annak második felét már úgy, hogy lövések nem hangzottak el.

Az ügy közvetlen - a személyautókban helyet foglaló - résztvevői közül kizárólag a 2. számú tanú vallomása állt összhangban a fentebb értékelt bizonyítékokkal. Előadása tényszerű és mértéktartó volt; nem hallgatva el azt sem, hogy a sértett életét kioltó szúrást, mivel éppen beszaladt a számú épületbe, nem látta.

Azt azonban igen, hogy a helyszínre érkezett gépkocsikból először a vádlott szállt ki, meglehetősen felindult állapotban, késsel a kezében. Rögtön az Opel Astra felé futott, ahol a sértettnel - ez alkalommal - még sikerült a támadását elhárítania, miközben az egymással dulakodó felek helyet cseréltek. E tettlegességről, az eddig látott eseményekről szóló bejelentést a N.-i Rendőrkapitányság ügyelete is rendkívül zaklatottnak és riadt hangvételűnek találta, nyilvánvalóan azzal összhangban, hogy a 2. számú tanú a kialakult helyzetet ekkor - a vádlott erőfölénye folytán - komolynak ítélte meg.

Hasonló következtetésre jutott az 1. számú tanú is, aki kezdetben - az Opel Astra zárszerkezetének meghibásodása miatt - a jármű utasterében maradt, és csak később igyekezett a tőle már jelentősen távolabb zajló eseményekbe beavatkozni. A

vádlott indulatosságát látva azonban a menekülés mellett döntött, és a mobiltelefonjáról 15 óra 45 perckor rendőri segítséget kért.

A sértett tehát több méter hátrálás után került csak abba a helyzetbe, hogy a riasztópisztolyát működtetni tudja; azt az eszközt, amelyet - a 10,5 centiméter pengehosszúságú, igen hegyes késsel szemben - eredményesen alig, vagy legfeljebb korlátozottan használhatott. A pisztolyból kiáramló gáz ugyanis még 0,5-1 méter távolságból leadott lövés esetén sem volt feltétlenül alkalmas sérülés okozására, így azt sokkal inkább fenyegetőzésre vagy elrettentésre, mintsem támadásra lehetett igénybe venni. Márpedig ezzel a sértett bizonyosan tisztában volt.

Ilyen körülmények között - további hátrálás közben, szembenálló testhelyzetben - érte a mellkasát egy legalább közepes erejű szúrás, amely hátulról előre, jobbról balra, illetve *fentről lefele* irányult. Éppen úgy, ahogyan az a 2. számú tanú vallomásából következett: a szóban forgó tanú szerint ugyanis a vádlott már kezdetben - közvetlenül a gépkocsi közelében - is a sértett mellkasát, a szíve feletti tájékot kívánta megsebezni; határozott, felülről indított mozdulattal.

A közel azonos magasságú és testalkatú személyek vonatkozásában tehát a sértett életének a kioltásához vezető dulakodás bizonyosan nem a vádlott által előadott módon és körülmények között zajlott le.

Lényeges - az elsőfokú bíróság által nem értékelt - szempont az is, hogy a vádlott kifejezetten konfliktuskereső személyiség, vélt vagy valós sérelmek esetén agresszív cselekedetekre hajlamos. Végső soron - a Nagyatádi Városi Bíróság 11.B.227/2001/26. számú, illetve a Kaposvári Városi Bíróság 7.Fk.832/2003/62. számú ítéletéből megállapíthatóan - arra, hogy akár tettelegességre, vagy késsel történő fenyegetőzésre ragadtassa magát.

E bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott - számonkérés céljából - követte, majd vette üldözőbe a sértettet, egészen addig, míg őt a késével halálra nem sebezte.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás tehát megalapozott; az - a Be.352.§ (2) bekezdése alapján - irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségére.

A Btk.29.§ (1) bekezdése folytán nem büntethető, akinek a cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy önmagában a gyalázkodó, becsmérlő kifejezések használata nem értékelhető jogtalan támadásként. Márpedig a vádlott esetében - a n.-i üzletközpontban elhangzottak kapcsán - mindössze ennek megállapítására nyílt lehetőség.

A sértett - a vádlott élettársa vonatkozásában tett - kijelentései alkalmasak voltak a becsület csorbitására, e személy emberi méltóságának a megsértésére. A szóban forgó mondatokat azonban erőszakos fellépés nem követte; éppen ellenkezőleg, e vitát maga a vádlott is lezártak tekintette azzal, hogy kevéssel később a vásárlást befejezte, majd a gépkocsijával hazafelé indult.

Indulatosságát a sértettel való ismételt találkozás váltotta ki, így közelebbről az, hogy az Opel Astra - a ... számú főútvonalon, L. község felé haladva - elébe hajtott. Ezt követően már a vádlott szándéka is a korábbi nézeteltérés *jogellenes* rendezésére, számonkérésre irányult: nyilvánvalóan ez okból ütközött neki a sértett gépkocsijának, majd követte őt - az eredeti útirányát feladva - egy zsákutcába.

A sértett verekedésre szóló kihívását tehát elfogadta; jogos védelmi helyzetre ez okból sem hivatkozhatott (BH 2002/171. és BH 2004/93. számú eseti döntések). Szükséges megjegyezni azonban azt is, hogy a helyszínen éppen a vádlott volt az, aki elsőként támadt: késsel a kezében futott a gépkocsijából kiszállni igyekvő sértetthez, majd őt - hozzávetőlegesen 80-85 méteren keresztül - folyamatosan védekezésre kényszerítette.

Jogos védelmi helyzet hiányában a szükségesség és az arányosság vizsgálata fel sem merülhetett.

Következésképpen a büntethetőséget kizáró ok megállapítása érdekében bejelentett fellebbezések alaptalannak bizonyultak.

Az ügy sajátosságaira figyelemmel nem volt mellőzhető a Btk.167.§-a szerinti erős felindulásban elkövetett emberölés törvényi tényállásának a rövid elemzése. Ennek megállapítására - egyéb feltételek mellett - akkor lett volna lehetőség, ha a vádlottat, közvetlenül az ölési cselekmény előtt, súlyos sérelem éri.

Az áruházban egy alkalommal megfogalmazott, ismétlődés nélküli sértés - noha a becsületérzést durván támadta - nem volt egyszersmind olyan súlyú, hogy az a sértett életének a kioltását erkölcsileg menthetővé tette volna. Ezen túlmenően pedig a fentebb említett események között számottevő idő telt el: a húsozpult előtti szóváltást az ölési cselekmény csak mintegy 25-27 perccel később követte, miközben a vádlott mindvégig céltudatos magatartást tanúsított.

Ekként az indulatossága kizárólag a személyes tulajdonságaival, semmint rajta kívülálló okkal állt összefüggésben.

Ilyen körülmények között került sor az élesre köszörült, igen hegyes kés használatára; arra, hogy a vádlott - egy határozott, legalább közepes erejű mozdulattal - a sértettet bal mellkasfelén megszúrta. Közvetlenül a szív bal kamrájába hatolóan, oly módon tehát, hogy - a keringési rendszer összeomlása folytán - a halálos eredményt az azonnali orvosi segítség sem tudta volna elhárítani.

Mindezt a vádlott is felismerte, e következményeket kívánva - egyenes szándékkal - cselekedett.

Így helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor e cselekményt a Btk.166.§ (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntettének minősítette.

A közlekedés elleni bűncselekmény értékelése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A büntetőjogi jogkövetkezményeket meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság csak részben tárta fel, a Btk.12.§ (1) bekezdése, valamint a Btk.85.§ (1)-(3) bekezdése folytán alkalmazható büntetési tételkeretet azonban helyesen jelölte meg.

A súlyosító körülmények köréből mindenekelőtt mellőzni kellett a bűnhalmazatra történő utalást, az aszperáció elvének - fentebb említett - érvényesülése mellett ugyanis annak figyelembe vétele a kétszeres értékelés büntetőjogi tilalmába ütközik. A vádlott terhére értékelendő továbbá az élet elleni bűncselekmények nagy gyakorisága, valamint az, hogy az ütközés szándékos előidézésével nemcsak az Opel Astrában tartózkodókat, hanem a saját utasait is veszélyeztette, összesen hat személyt.

Mindezekre is tekintettel az elsőfokú bíróság által kiszabott fő- és mellékbüntetés nem tekinthető eltúlzottan szigorúnak: a kifogásolható életvezetésű vádlottal szemben az inkább enyhe. A szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás rövidebb tartamban történő meghatározására nincs tehát indok és lehetőség, az a Btk.37.§-ban megfogalmazott célok sérelmével járna.

Ekként nem voltak megalapozottak az enyhítést célzó jogorvoslati nyilatkozatok sem.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság - mivel az egyéb rendelkezések is törvényesek voltak - az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az előzetes fogvatartásban töltött időt - a Btk.99.§ (1) bekezdése folytán - a kiszabott szabadságvesztésbe be kell számítani.

P é c s, 2007. október 12.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Somogy Megyei Bíróság B.624/2006/31. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.119/2007/10. számú végzése folytán a 2007. évi október hó 12. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: